सीताहरण नाटकनां गायनो.

રચનાર

ડા૦ દામોદર રતનસી સોમાણી.

ગીતિ.

ભવજલથી તારનારી, શ્રવણ કથનમાંય છે મોક્ષકારી;
આનંદિત નેત્રોને, લીલા શ્રીરામની નિર્વિકારી.

મુંબઈ.
“સુબોધપ્રકાશ” છાપખાનામાં છાપ્યું.

સંવત ૧૯૪૬—સને ૧૮૮૯.

કિમ્મત ૧ આનો.

૪૧૪૭

सीताहरणनां गायनो.

कळावंतनीओ गाय छे. (ईश्वर स्तुति.)

પદ.

આનંદકંદ તું ઈશ અભીનંદન,
પ્રથમ પરમ પ્રિતે તુજ પદ વંદન—આનંદ.
તુજ ગુણ ગણ કેમ વરણી શકાશે,
કરિ મતિ ગતિ અતિશે હારી જાશે—આનંદ.
લીલા તમારી છે વિશ્વ ન્યારી,
કોણ કળે તુજ શક્તિ છે ભારી—આનંદ.
અંતરજામી ને અવિચળ સ્વામી,
તુજ રચનામાં નહી કંઈ ખામી—આનંદ.

दशरथनी सभामां कळावंतनीए गायेलुं गायन.

પદ.

" રે કર કર્મ ઘણું સરવેથી, તુંજને સરજ્યું કરવાનું,
એવાં ઉત્તમ કર્મ આચરે તેથી થશે ભવ તરવાનું—ટેક.
સર્વ અંગ સાચવવા તારે ઉદ્યમે ઉદર ભરવાનું,
સેવાથી સરજનાર રીઝવે, ફરી ન પડે ભવ ફરવાનું—રે કર.

પ્રીતિવડે પરમારથ કરજે અંતે એજ ઉગરવાનું,
પાણી તરસ્યા જનને પાજે દેજે ચરવણ ચરવાનું;—રે કર.
દીન દેખીને દાન આપજે ખરૂં પુણ્ય નહી ખરવાનું,
કહે છોટમ બહુ પુણ્ય કરે તો કામ મળે શુભ કરવાનું—રે કર.'

जनकपुरीमां जनारा ब्राह्मणो गाता आवेछे.

લાવણી.

બધા—ચાલો ચાલો સઉ લીંગને આગળ નહી તો જશો ગળી
પેહલો—નહીં આવું હું આગળ ભાઇ રાક્ષસ જાશે ગળી;
ડોસી—સદ્ગુરુ બચ્યા નહી જતો આગળ પળમાં જાશે છળી
બધા—ભોગ લાગ્યા કે મંડપ આશે મરવા આવ્યા મળી.—ચાલો.

ઝુલ.

પેહલો—નથી જોવો સ્વયંવર મારે,
બીજો—હવે જઇશ તું એકલો ક્યારે,
ત્રીજો—ફરી રાક્ષસ આવે છે જ્યારે,
ડોસી—હાય મુઇ હું આવી ક્યારે, ક્યારે ખાંડ ખાવા ગળી—ચાલો.

ઝુલ.

છોકરો— અરર મા મને શાંત હવે ક્યાંય જાઉ,
લંગડો—ઓ ભગવાન તું મને કેની ક્યાંય સંતાઉ,
રાક્ષસ—હોડી જશો તમે સૌ ક્યાંય બધાને ખાંઉ,
લંગડો—ઓ રાક્ષસકાકા કે તો નહી મને ખાંઉ,
રાક્ષસ—નહી ખાંઉ તો જાણું શું ગળી—ચાલો ચાલો.

राम बागमां प्रवेश करतां.

શાર્દુલવિક્રીડિત.

જો ખીલ્યા બટમોગરા વિવિધ આ ગૂલાબ ને કેતકી;
વૃક્ષો અંજીર શેતુરો રશ ભર્યા, અક્રોડ પસ્તાં વળી;
વૃક્ષો આમ્રતણાં ફળો થકી દીસે, ભૂમીશું ભેટ્યાં વળી;
દીસે રમ્ય વસંત ઋતુથકી આ, ઉદ્યાન શોભાભળી.

रामचंद्रजी बागमां मंदीरपासे जईने प्रार्थना करेछे.

ગીતિ.

કેશરી વાહન શોભે, ઓપે અશિ કરવિષે અતિ સારી;
ખપ્પર ગ્રહિ કર બીજે, દુખ હરની સેવકના અઘહારી.
તેથિ ચરણ શીશ નામી, વંદુ જગની આની હું પ્રીતેથી;
સુખકરણી દુખહરણી ઇચ્છા પૂરણ કર મુજ દીનેથી.

जानकी बागमां प्रवेश करतां गाय छे.

હોરી.

ખીલ્યો વસંત બહાર,
સખી તું જો આ મનોહર બાગ ફરીને.—ખીલ્યો.
આંબેરે માંજર ઝુલી રહ્યા છે—વેલો ખીલી છે અપાર.—સખી તું.
જાઈ જુઇ ચંબેલી ખીલી છે—ભ્રમર કરે છે ગુંજાર.—સખી તું.

सीता मातानी प्रार्थना करेछे.

શાર્દુલવિક્રીડિત.

હે અંબે સુખકારણી જગતની, પીડા બધી ટાળણી;
ચારે ભૂજ મહીં અયુદ્ધ ધરીણી, શાર્દૂલ આરોઢણી;

ભક્તોને ભવતારીણી અસુરને ખડ્ગેથી સંહારણી;
વંદુ હું પ્રીતથી સરોજ નયની, કલ્યાણુની દાયણી.

વસંતતિલકા.

છે અંગ નાજુક ગુણે બહુ ક્રોધ ધારી,
વંદુ હું દેવી મનની પુર આશ મારી;
દે સ્વામી કામ સમ સુંદર તે સખીને,
આનંદ જોઉં રતિ કામનું નીરખીને.

रामचंद्रजीए बागमां झाडनी ओथे गायेलुं गायन.

નારાચ છંદ.

ચાલ હંસની સમાન જોઈ હંસ લાજતો,
કેશરી કટીજ જોઈને ફરે છે ગાજતો.
ભમર વાંકડી કમાન સમ રૂડી શોભતી,
ચંદ્રમુખી જોઈ વાદળી આકાશે શોભતી;
નયણુ દેખીને કુરંગ વનમાં ફરે નકી,
આપ કામદેવ કેરૂં હારી ગયું તે થકી.

रामचंद्रजी बागमां सीतानी सामुं जोईने गायछे.

ગીતિ.

કુસુમ સમાન મનોહર, રક્ત ધવલ ગાલ છે અધર લાલ;
ચક્ષુ ચળકે તારા, શોભીત ભમ્મર ખરે શશિ કપાલ.
મુખડું તજે ન કાંતિ, કાળે બાળે વિટાયલું તોયે;
રવિ નિજ તેજ ન છોડે, આભથકી જો છવાયલો હોય.

रामचंद्रजी सीताने जोईने गाय छे.

કુસુમવત તારી સુંદર છબી જોતાં ચિત્તવૃત્તિ હરી મારી;
પ્યારી મૃગનયણી,—કુસુમવત તારી.
નાગ પ્રમાણે વેણી ચળકે છે;
રકત ધવળ ગાલ અધર દીસે છે.—કુસુમવત તારી.

सीताजी बागमां फुल वीणेछे, रामचंद्रजी तेनी सामुं जोईने गाय छे.

માલિની છંદ.

એનો પ્રસૂન ભરથી કર એ નમે છે.
પોતાં સમાન મૃદુ પુષ્પ લઇ રમે છે;
એ રંગ લાલ અગથી વધતો ગમે છે,
તેને સરોજ સમજી ભમરા ભમે છે.
કુસુમ કળી વીણંતી અંગુળી શી બીરાજે,
મૃદુલ કળી તથાપિ સ્પર્શ થાતાંજ લાજે;
કમળ સમ રૂપાળો હસ્ત આરક્ત શોભે,
કીશલય સમજીને પુષ્પની વેલ થોભે.

मीताजी फुल वीणीने जवा मांडेछे सां राम गाय छे.

માલિની છંદ.

શિથિલ પગ પડે છે આમના તેમના જે,
નિજ સખી કર ખેંચે તેથકી જાય લાજે;

ફરિ ફરિ મુખ થોડું ફેરવીને નિહાળે,
મુજમન મૃગને એ ખેંચીને બાણુ મારે.

સીતાજી છાબડી નાખી દેછે તે વખતે ગાય છે.

ભેરવીની ગજલ.

મીઠી આંખલડી મારીને કાળજ કોરીયુંરે,
કાળજ કોરીયુંરે, ચીતડું ચોરીયુંરે—મીઠી.
માધુરી મુરત સુરત રસીલી,
જીવ હરીને રાખ્યું ખાલી ખોળાયુંરે—મીઠી.
ચંદ્ર મુગુટ શીર—ચળકી રહ્યો છે,
હસ્તે સુંદર બાજુબંધની જોડીયુંરે—મીઠી.
ઇશ ન આશા મારી પુરે તો,
શી રીતે રેહેશે આ ખાલી ખોળીયુંરે—મીઠી.

મંડપની શોભામાં કળાવંતનીએ ગાયેલું ગાયન.

રાગ કેરબો.

જુવો જુવોરે સ્વયંવર મંડપ જાનકીનો,
મંડપ જાનકીનો, મંડપ જાનકીનો—જુવો.
તરેહ તરેહનાં ચિત્રો કાઢી રંગી સુંદર ભીત,
મીણાકારી કામ કર્યાં છે રચના એ અદ્ભિત—જુવો.
દેશ દેશના રાજા બેઠા ધરી ઉત્તમ શણગાર;
આતુરતાથી વાટ જુવે છે ચાંપ નમાવા સાર—જુવો.

सीताजी हाथीउपर बेसीने मंडपमां आवेछे कळावंतनी गायछे.

ઢાળ ઓખાહરણનો.

મુક્તા રત્ન રચ્યાં શીર ખુલી, જાણે પુષ્પ ઘટે વેલ ઝુલી;
રક્ત રંગશો મુખે બીરાજે, નીચા હાસ્યથી જોઇ જોઇ લાજે.
ડોલે મદપૂરણા માતંગી, લાંબું અંગ અને કેડ વંકી;
મંદ હાસ્ય કરી પદ ભરતી, પટ પાલવ લઇ રતન ધરતી.
પટ છોડીને બાહેર ઠમકી, જાણે આભમાંહે વીજ ચમકી;
અંજળ નૈણીના નયણનો મટકો, નાર પ્રેમ એ બાણનો ચટકો.

सीताजी रामचंद्रजीने वरमाळ आरोपेछे ते वखते कळावंतनीयो गायछे.

નીજાશભર મારારે—(એ રાહ.)

શોભે છે જોડી સારીરે, રામસીતાની.—ટેક.
મરજી હતી જેવી, જનકરાજાની;
તેવી પુર્યું કીધી ઈશે જાઉં બલીહારીરે—રામ-શોભે છે.
કીરતિ તારી, વિશ્વમાં ચાલી;
મહાન મ્હોટા ભુપ ગયા તારી પાસે હારીરે.-રામ-શોભેછે.
સર્વે બન્યું છે ઇચ્છાથી ઈશ્વરી ;
કામ રતી જેવા મળ્યાં છે પ્રિતમ પ્યારીરે.—રામ-શોભેછે.

राम वनमां जवानी रजा मागेछे त्यां सीता गायछे.

નહી નહી પીયુજી એમ બોલો નહી,
વી યોગે તમારા જીવું ન અહીં—નહી.

મેહેલે રહી સુખ ચેન કરૂં હું.
આપ સહો દુખ વનરે જઇ—નહી.

गंगानदीने कीनारे आवतां राम सीताने कहेछे.

સખી મે તૂટ પનીયા કેસે જાઉ—(એ રાગ.)

વહાલી તું તો ચાલી ચાલી ગઈ થાકી—વહાલી.
કુસુમ સમાન મૃદુલ આ કાયા,
રવિનાં કીરણુ સહી જાય કરમાતી—વહાલી.
તેથી પ્યારી ના કહી ત્યાં તુજને,
પણુ તું ન માની દુખ સહેવા સાથ આવી—વહાલી

गंगा किनारे बेशी सीताए गायेलुं.

મંદ વાયુની લેહરો આવે; આવી દુખ ભુલાવે—મંદ.
જંગલ ફરતાં થાક ચડી તે, ભુલવી સુખ ઉપજાવે—મંદ.
નીરમળ નીર ભરયું સરીતાનું, તેમાં તુરંગ ચલાવે—મંદ.
મેહેલવિષે સુખ મળતું પીયુજી, તેથી અધીક દરશાવે—મંદ.

गंगानदीमां होडीवाळा गाता आवेछे.

જીવને સ્વાસ તણી સગાઈ.—(એ રાહ.)

હરીનાં પાંચકડાં ગાયેરે, હરીને તાંટીયે વળગ્યાં જાયે;
રાતું રાતું રતાળું ને બીજું રાતું ચોર,
ત્રીજું રાતું ચોરીયું ને ચોથું વગડાઉ બોર—હરીનાં.
ધોળું ધોળું કબુતર ને બીજું ધોળું રૂ,
ત્રીજું ધોળું આભલું ને ચોથું ધોળું શું?—હરીનાં.

भरत दशरथनां शब पासे आवीने.

લલિત છંદ.

અરર પ્રેમથી પાળીયો મને, દિન શિશુ પિતા ગુણુ શા ગણે;
સમય આખરે ધૈર્ય ના રહે, હૃદય દુખનો ભાર ના સહે.
ફિકર મારી તો રાખિને ઘણી, સુખ કર્યા પિતા દુઃખને હણી;
અવગુણી શિશુ ગુણના લહે, હૃદય દુખનો ભાર ના સહે.
પ્રિતથી પાળતાં દુખ કાપતાં, જરિ દુખી થયે દુખ માનતા;
દુખ વિયોગનું જોય ના કહે, હૃદય દુખનો ભાર ના સહે.
તજિ જવું મને યોગ્ય ના પિતા, ફિકર માહરી છોડિ શું પિતા
ધિરજ દિલમાં ના જરી રહે, હૃદય દુખનો ભાર ના સહે.
અવનિમાં હવે જીવિ શું કરૂં, તમ વિયોગથી પ્રાણુ ના ધરૂં;
તુજ શિશુ પિતા મણુંને ચહે, હૃદય દુખનો ભાર ના સહે.

सीता दशरथनुं मरण सांभळीने विलाप करेछे.

ગરબી—ઓધવજી સંદેશો કેજો શામને—એ રાગ.

દુષ્ટ વિધાતા દુખની દાતા તું થઇ,
વેરણુની પેઠે શું લાગી હાય જો;
પુરવ જનમનાં પાપનો બદલો આપવા,
યોજ્યા તે શું આવા અરે ઉપાય જો—ટેક
કયા જનમનાં પાપ ફળ્યાં આ વારમાં,
કે શું આવ્યો પૃથ્વી કેરો અંત જો;
વન વગડામાં ધીરજ લેશ ધરાય ના,
મુઝાય જીવને આવ્યો અંગે કંપજો.—દુષ્ટ.

સસરાજી શું વનમાં આમ તજી ગયા,
દયા અમારી રાખી નહીં લગાર જો;
કોણ ધીરજ હવે ધરાવસે છાતી મહીં,
દુખના દરીયામાં ડૂબ્યાં આ વાર જો,—દુષ્ટ.
હું હીણુ ભાગી સેવા લેશ કરી નહીં,
મુજને મનમાં આશા હતી અપાર જો;
સસરાજી દગો દેવો તમને ઘટે નહીં,
તનમાં મુક્યો ધગધગતો અંગારજો;—દુષ્ટ.
કૌશલ્યા માતાની શી ગતિ તો થશે,
વિચારતાં દુખ અગ્ની તાતો થાયજો;
ધરતી આ સઘળીરે ખાવા ધાય છે,
કાળજ કેરૂં કષ્ટ નહીં કહેવાય જો—દુષ્ટ.

झुंपडीमांथी नीकळीने राम ईश्वरनी स्तुती करे छे.

રાગ બીભાસ.

વંદું દીનપતિ ઉદિત ઉદાર, ઉદિત ઉદાર પતિ ઉદિત ઉદાર વંદુ.
તીમીર વિમોચન વિશ્વ વિરોચન, જન લોચન આધાર—વંદુ.
પાછળથી નીજ વૈરી વધીઓ, કાળો જે અંધકાર—વંદુ.
નિજ પત્ની પદ્મણીને આપ્યું, તેણે દુખ અપાર—વંદુ.
તે દેખી રવિ રક્ત થયા છે, અતિશય ક્રોધ વિકાર—વંદુ.
પ્રિયા પરાભવ દેખી કુળગુરૂ, કેમ ન થાય વિકાર—વંદુ.

सुवर्णमृग लाववा सीता रामने कहे छे.

દોડો દોડો સ્વામી મૃગ લાવી ધો,
મારીને એ મૃગ સોનેરી ઇચ્છા પુરો મારી—દોડો.

તેના ચર્મની પ્યારા રૂડી કાંચળી મારે કરવી.
વનકેરી નીશાની ઘેરે લઈ જાવા સંઘરવી—દોડો.

सीतानुं हरण थवाथी राम नदीने पुछेछेः

હીંડી.

હે સરીતા વધાઇ મુને સારી, નીર આવી જો હોય પિવા પ્યારી;
કમળ નેત્રો અધર જેનાં રાતાં, પુષ્પ ભાસે પડપદી મોહી જાતા.

માલિની.

(પર્વતને) પરવત વદ વે'લો જાનકી ક્યાં છે મારી,
ન કહિશ તો બાણે મતિકા થાશે તારી;
શીશ કરિ તુંપરે હું વ્યોમ માર્ગે ચડાવી,
મુજ કર બળ જોશે તાહરે શોક લાવી.

सीता वियोगमां राम गायछे.

ગઝલ.

હે પ્રિયે તું જવાબ દે હાંરી ન એવી કીજીએ—ટેક.
શોક અગ્નિ પેટી હૃદયમાં ઝટ શાન્તિ તેની કીજીએ—હે પ્રિયે.
સુખચંદ્ર તુજ જોવા થકી મમ મન ચકોર સુખી થતું,
તેની ઉપર નિર્દય થઇ અવચય તજી નવ દીજીએ—હે પ્રિયે.
હતી આશા તુજમાં મારી, તોપણ ગઈ તું કેમ પ્યારી,
કરી જખમ હૃદય કારી પછી ન છોડી દીજીએ— હે પ્રિયે.

राम जंगलमां गायछे.

રાગ મલ્હાર.

પ્યારી મારી ગઈ તું ક્યારે, પ્રાણુ દેહ તજી કેમ ગ્યાંરે.—પ્યારી.
નયન વીશે નીર ધાર વહે છે, બળતે હૃદયે કરૂં હું ક્યાંરે.—પ્યારી.

ગજલ.

પ્રિયા મુજ પ્રાણુ પ્યારીરે, ગઇ તું ક્યાંય છોડીને;
જીવનનું વૃક્ષ જે મારૂં, ગયું તે કોણ તોડીને.—પ્રિયા.
અરે તું તેજ આંખ્યોનું, ભુજાનું બળ તું મારૂં;
તોડીને પ્રેમની દોરી, ગઇ તું ક્યાંય ઉડીને.—પ્રિયા.
ચળકતું રત્ન પત્નીમાં, ભુષણુ તું છે સતી કેરૂં;
અરે આરામ મુજ મનમાં, ગઇ તું ક્યાંય છોડીને.—પ્રિયા.
દયા કરી તું પ્રભુ આ વાર, મેળવ એ મુજ તણો આધાર;
હૈયાનો હાર એ મારો, ગયું તે કોણ તોડીને.—પ્રિયા.
જાચું નામીને તુજને શીશ, પ્રીયા છે ક્યાં તું કે જુગદીશ;
ન કર બાળક ઉપર રીસ, કહું છું હસ્ત જોડીને.—પ્રિયા.

सीताजी अशोकवनमां रामवियोगे गायछे.

દીલ છીન લે ગયા—(એ રાહ)

સ્તવન કરૂં છું ઇશ હું નીજ હસ્ત જોડીને,
સ્વપને ન દેખાય રામ ઇચ્છે નયણુ મળવાને—સ્તવન.
(સાખી) હત ભાગ્ય અતી મ્હારાં, જગકર્ત્તા તું કાપ;
શક્તિ સહન કરવા નથી, અસુર દુઃખનો તાપ;
અસુર દુખનો તાપ પ્રભુ તું કાપ દોડીને.—સ્તવન.
નયણુ વેરી મારાં થયાં મૃગ મેળવવા આશ;
છુટી પડાવી પીયુ થકી મારે કરૂં તુજ નાશ;
મારે કરૂં તુજ નાશ હું નિજ હસ્ત જોડીને.—સ્તવન.

ચિત તણાતું ચાલીયું ચિંતા સાગર માંહે,
ત્ર પડે દુખડાંતણો રસ્તો ન દીસે ક્યાંય;
સ્તો ન દીસે ક્યાંય મેળવ રામ હોડીને.—સ્તવન.
એ પીયુ પેલે તેં કરી, અતિશય મુજથી પ્રીત,
પાછળથી વીસરી જવું, નહિ તુજને ઉચ્ચિત;
નહિ તુજને ઉચ્ચિત રે'વું વચન તોડાને.—સ્તવન.

सीता ईश्वर प्रार्थना करेछे.

લાવણી.

છે અખિલ બ્રહ્માંડે એક પ્રભુ તું સાચો.
બીજા બીજા ધરી રૂપ, ખેલ રચ્યો ખાસો;
વસે દેહમાં તુંજ, વેદમાં તું છે,
પવન પાણીમાં તુજ, વૃક્ષમાં તું છે;
નહી તુજવીણ ખાલી ઠામ, નામ તુજ સાચું.
પુર આશ મારી તું નાથ, એવું હું જાચું,
પ્રભુ નાથ વિયોગે ઘાત કરૂં હું હાથે.
દેજે ભવોભવ એજ પતિ મુજ માથે.

सीता आशोकवनमांथी जाती वखते.

શાર્દૂલવિક્રીડિત.

કો જાણે હું અભાગણી અધ હશે, સ્યાં સ્યાં કર્યાં તે ભવે;
દહાડો રાત બળી અરે જુલમ આ, ક્યાં સુધી સહેત્રો હવે;
તેમાં એ દશકંઠ દુષ્ટ વચને, મુજને કહે જે અહીં;
દાઝેલા તનને વિષે વિષસરો, લાગે છે મુજને સહી.

लक्ष्मणनी मूर्छा वेळा रामे गायलुं गायन

(વનચર વીરા વધામણી.—(એ રાહ.)

લક્ષણવંતારે લાડકા, મુજ ભ્રાત પાવન,
ઉત્તર કેમ દેતો નથી, શું વીચારે છે મન.—લક્ષણ.
ઉદયાચળે રવિ આથમે શેષ છોડે ભુભાર,
તોએ ન મુજને પરહરે મારા પ્રિય લગાર—લક્ષણ.
જેવુંરે જળ ગંગાતણું તેવું નિરમળ મન,
આવે સમે કેમ મુખથી, નથી વદતો વચન.—લક્ષણ.
વચન સુણી પ્રીય બંધનું પ્રીતે નેત્ર ઉઘાડ,
નહીં તો મરીશ તુજ આગળે મમ જીવનદાર.—લક્ષણ.

લલીત છંદ.

વદન તુજતણું મંદ તો થયું, શરીર આ તનું શાંત થઇ ગયું;
નયણ બાણું હું બંધ થાય તે. અરર તન તજી જીવ જાય છે.
શું મુખ લઇ હવે જાઉં હું ઘરે, અહિં તજી ખરા ભાઇને અરે.
જનનિ એ તણી પુછશે તીઆં, જીવન માહરૂં ખોયું તે કીયાં.
ઉત્તર શો પછી આપવો તહીં, મરણ તે થકી સારૂં નો અહીં.

रामना सैन्यमां वैद्ये गायेलुं गायन.

રાગ ઈંગ્રેજી (ઓફ ઓલ્ડ લોંગસેન.)

સાંભળો કીરતી મારી કહું છું હું મોહોડેથી આજ,
આ નગરીમાં હું છું સહુથી મોટેરો વઇદરાજ.—ટેક.
બુટી મારી સહુથી સારી ખાવામાં કહેવાય,
ખાનારો જન જલદી જલદી જમપુરીમાં જાય—સાંભળો.

તાવની ઉપર દઉં ધતુરો આંખો ઉઠે ડામ ;
કબજીઆતે અફીણ ગોળી, એવાં મારા કામ—સાંભળો.
પેટ છુટેથી જમાલગોટો, આપું હું બહુવાર,
કે દુખમાંથી છુટી જાતાં લાગે નહી કંઈ વાર.—સાંભળો.
દાંત દુખે તો પ્લાસ્ટર મારૂં છાતી ઉપર સાર,
પેચોટી પર જુલાબ દઉં હું ભારીથી બે ચાર.—સાંભળો.
ગુંમડા ઉપર અર્ક આપવો મરચાંનો બે ભાર,
ગાંડાને હું ભાંગ આપું છું દીવસમાં દસ વાર.—સાંભળો.
ઓસડ મારૂં સઉથી સારૂં પ્રીતે જે જન ખાય,
એક દિવસમાં હુશીઆર થઈને જમપુરીમાં જાય.—સાંભળો.

मंदोदरी रावणने कहेछे.

દુખ કાં વોરો છો તમે પ્રાણપતિ વહાલા,
જીત્યા નહી જાય એ છે શુર મતવાલા—દુખ.
સતી એ સીતાને સાથે રે લઇને,
રામને શરણે જઈ કરો કાલાવાલા.—દુખ.

बीजीवार अशोकवनमां सीता गायछे.

સયાં બીદેશ ગયે.—(એ રાહ.)

પીયુજી કેમ આવ્યા નહી, દાસીની વારેરે.—પીયુ.
જોઈ જોઈ વાટ જીવું છું, વિયોગ દુખદાહ સહી.—પીયુ.

सीता अशोकवनमां रामने भेटती वखते.

મોહન રશીયા આયે બગયાંમે.—(એ રાહ.)

ધન્ય ઘડી આજ પીયુજી મળ્યાથી, સફળ આશ મુજ થઈ થઈ—
પેરે આવી લીધી બચાવી, દુરદશા દૂર ગઇ ગઈ.—ધન્ય.

अशोकवनमां राम गाय छे.

લાખ રૂપઈયેકી ઝુલની હમારી.—(એ રાહ.)

આજ આનંદની વરસી છે હેલી.—આજ.
શત્રુને શાસન કરી મેળવી છે પ્યારી,
સેના આનંદીત કરે લઈ ભારી.—આજે.

ઉપજાતિ.

હવે ન રાખો મન શકે શંકા, પામો સુખે ધર્મ ધરી સ્વલંકા;
સાહાયતા જોત કરી હમારી, તેથી વધો કીર્તિ સદાય તારી.

ગીતિ.

ગૌબ્રાહ્મણ પર પ્રીતિ, રાખી સ્વરાજ્ય કરો સુરીતિથી;
ભાગ રાખી ભરતાનો, સઘળી કરણી કરો સુનીતિથી.
કરશે જન જે જેવું, મળશે ફળ તેહને તરત તેવું;
નાશ થયો રાવણનો, રાજ ગયું એ અધર્મનું કેવું?

સમાપ્ત.

DAMODER RATANSEY.
(KALBADEVI ROAD.)

પ્રાઇઝ મેડલ ચાહ.

૧૮૮૯ મધે પુનાના પ્રદર્શનમાં પૂર્ણ પસંદગીના ચાંદ પામેલી

દામોદર મીકસચર ચાહ તથા કાફી.

ઇચ્છા પ્રમાણે લહેજત આપનાર ઊંચામાં ઊંચા **ચીનાઈ** અથવા હિંદુસ્થાની બને ચાહનો સ્વાદ એકજ ચાહમાં જોવો હોય તો મગાવો એક ડબો "દામોદર મીક્ષ્ચર" અને બે કપ ચાહ બનાવી એક આપો ચીનાઈ ચાહ પીનારને. એક કહેશે-વાહ! કેવી ચીનાઈ ચાહની લહેજત છે!! બીજો કહેશે નહીં, એ તો ઇન્ડિયન છે. કિમ્મત રતલ ૧ ના સાદા ટીનમાં રૂ ૧)= ફેનસી સોનેરી ટીનમાં રૂ ૧।=: એટલી સસતી છતાં લહેજતમાં દશ રૂપીયા રતલની ચાહથી પણ ચહડશે.

તે સિવાય તરેહની લહેજતદાર ચાહ રૂ ૦॥ થી રૂ ૫ સુધીની રતલ એક મળશે.

દરરોજ તાજી સંચામાં દળેલી પ્રાઇઝ મેડલ કાફી રતલ ૧ અને રૂ ૦॥ સુધી મળશે.